

Manders Amts 1ste Valgkreds (M. Hage) yttrede idag, at jeg skulde have anført som en Anke mod Forslaget, at der i Handelsretten, efter dens Sammensætning snart kunde komme til at sidde særdeles dygtige Medlemmer, og snart mindre gode Medlemmer, og han bemærkede da, om jeg troede, at det var Noget, der var eiendommeligt for Søs og Handelsretten om det ikke ogsaa kunde siges om de juridiske Domstole. Jo, ganske vist, men jeg har heller ikke sagt, hvad den ærede Rigsdagsmand lagde mig i Munden. Jeg anførte som et Moment, hvorfor man maatte kunne frygte saameget mere for Usikkerhed i Handelsrettens Afgjørelser, at Handelsretten vil blive sammensat af et meget stort Antal af hyppigt vekslede Dommere, der hver især kun i kort Tid sidder i Handelsretten, men det er dog aabenbart, at naar de retlige Afgjørelser gaae saa at sige paa Omgang mellem et stort Antal Mennesker, bliver der aabnet et vidt Spillerum for mange forskjellige individuelle Opfattelser, for mange forskjellige Subjectiviteter. I denne Sammenhæng var det, jeg udtalte mig. Nei, det staaer for mig temmelig klart, at hvad der gjør det Forslag, som de 4 ærede Medlemmer have stillet, saa „tiltalende“ og skaffer det Indgang hos Mange, det er den Forbindelse, hvori man tildeels har sat det og tildeels har underforstaaet, at Sagen skulde sættes, med det almindelige store Spørgsmaal om Omdannelsen af vor Retsforfatning. Den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds (H. Hage) yttrede igaar, at de Medlemmer, der havde stillet Forslaget, i denne Sag vare vanskelige stillede end dets Modstandere. Det forekommer mig, at han ganske har Uret deri; hans Stilling er ulige lettere og ulige behageligere end hans Modstanderes; hans Forslag er populairt, han henvender sig til Følelser, der finde Gjensklang omkring i Landet, og har han ikke, ogsaa i Dag, henvendt sig til saadanne Følelser? Men han har gjort det paa en saadan Maade, at det fremtræder end mere klart, at den Følelse, han har søgt at gjøre Udbytte af, det er netop den almindelige Følelse og Stemning for Retsforfatningens Omorganisation i dens Heelhed. Men hvilken Forskjel er der dog ikke paa Sammensættelsen af en Handelsret og Ud-

givelsen af særegne Procesregler for en saadan, og paa Indførelsen af Nævningeinstitutionen! Hvorfor vil man i dette Dødelik give en Lov om Oprettelsen af en Søs og Handelsret i Kjøbenhavn? Hvorfor indskrænker man sig ikke til ved at give nye Procesregler at sørge for at skaffe Søs og Handelsretsager en hurtigere Behandling? Hvorfor vil man oprette en heel ny Ret? Det er, fordi man i Retten vil sikke sig Sagkundskab, Indsigt i de Forhold, hvorom der er Tale. Troe da de ærede Medlemmer, at naar man vil indføre Nævningeinstitutionen i criminelle Sager, er det ogsaa for at sikke sig Sagkundskab i disse Forhold? Nei, det er tilvisse ikke derfor. Mon man da henlægger Sagens Afgjørelse, det vil sige Afgjørelsen af de factiske Spørgsmaal, til Nævningerne, fordi man derved, at de kunne dømmes frit efter deres Overbeviisning uden at være trykkede eller bundne af forlængst givne almindelige Beviisregler, vinder større Sikkerhed for at komme til Sandhedens Erkjendelse? Det er muligt; jeg indrømmer, at det er et væsentligt Moment; men der er et andet betydningsfuldere Moment, som vi ikke maae overse. Jeg troer, at det Smukke og det Dybe i Nævningeinstitutionens Idee egentlig er noget Andet. Vi kunne, haaber jeg, faae gode Domme, naar der bliver indført Nævninger; men om de just ville blive bedre end dem, man kan faae uden Nævningeinstitutionen, det vil jeg lade staae hen; der er, som sagt, et andet Moment, og det er, at man ved Nævningeinstitutionen — og det er Noget, der ikke bliver Spørgsmaal om her med Hensyn til Søs og Handelsretten — drager Folket igjennem folkevalgte Medlemmer ind i Udøvelsen af Retsfærdigheden, at man ved at bringe dem til selv at tage Deel deri udvikler Folkets Retsbevidsthed, og vækker Forvisningen rundt i Landet om, at der skeer, hvad der er Ret. Hvad er det, som Nævningerne skulde dømmes om? Det er om Medborgeres Skyld eller Uskyld, om en af deres Medborgere har forbrudt sig imod det Samfund, hvoraf han er Medlem, eller ikke. Og hvad gaaer Domfælselsen i disse Sager ud paa? At en Medborger mere eller mindre stemples som uværdig til at leve under de almindelige Retsforhold i Samfundet. Men hvor der er